

GODINA GLEDA

(odlomak iz romana *Beskrajna lakrdija*)

Posednut sam u neki kabinet, okružen glavama i telima. Držanje mi je svesno kongruentno s oblikom moje tvrde stolice. To je hladna prostorija u univerzitetškoj administraciji, s drvenom oplatom na zidovima, ukrašena Remingtonom, sa dvokrilnim prozorima spram novembarske vrućine, izolovana od administracijskih zvukova isturenim recepcijom, gde smo ujka Čarls, g. Delint i ja nedavno primljeni.

Tu sam, unutra.

Tri lica su se razabrala iznad lakih letnjih sportskih sakoa i poluvindzorâ za uglačanim konferencijskim stolom od borovine, blistavim od paučinaste svetlosti arizonskog podneva. To su tri dekana – za upis studenata, akademska pitanja, sportska pitanja. Ne znam kome pripada koje lice.

Verujem da delujem neutralno, možda čak i prijatno, premda su me uputili da više naginjem ka neutralnosti i da ne pokušavam ništa što bi meni moglo zaličiti na prijatan izraz lica ili osmeh.

Posvetio sam se prekrštanju nogu, nadam se pažljivo, članak preko kolena, sklopljene ruke u krilu pantalona. Prsti su mi spojeni u istovetni niz nečega što se, meni, očituje kao slovo X. Ostalo osoblje u toj sali za intervju obuhvata: univerzitetskog direktora programa akademskog pisanja, trenera studentske teniske ekipe i prorektora Akademije gospodina O. Delinta. Č. T. je pored mene; ostali sede, stoje i stoje, ponaosob, na periferiji mog fokusa. Teniski trener zveckâ sitnišem u džepovima. Ima nečeg pomalo digestivnog u mirisu prostorije. Izuzetno prijanjajući đon mojih gratis najki stoji naporedo s klecavom mokasinkom polubrata moje majke, ovde u svojstvu direktora škole, koji sedi na stolici odmah s moje, nadam se, desne strane, takođe okrenut dekanima.

Dekan sleva, tanan žučkast čovek čiji nepomični osmeh svejedno ima nepostojanu osobenost nečeg utisnutog u nekooperativan materijal, jeste tip ličnosti koji sam nedavno počeo da cenim, onaj tip koji odgađa potrebu za bilo kakvim odgovorom od mene tako što dočarava moju stranu priče za mene, meni. Pošto mu kudravi lav od dekana u sredini dodâ štos odštampanih papira, on se obraća manje-više tim stranicama, smešeći se dok gleda dole.

„Ti si Harold Inkandenza, osamnaestogodišnjak, datum završetka srednje škole otprilike mesec dana od današnjeg dana, pohađaš Tenisku akademiju Enfield, u Enfieldu u Masačusetsu, internat, gde ti je i boravište.“ Njegove naočare za čitanje su pravougaone, u obliku teniskog terena, gde su bočne aut-linije vrh i dno okvira. „Ti si, prema rečima trenera Vajta i dekana [nerazgovetno], teniser junior rangiran na regionalnom, nacionalnom i kontinentalnom nivou, potencijalni sportista O. N. A. N. C. A. A.-a visokih dometa, koga je angažovao

trener Vajt putem prepiske s ovde prisutnim dr Tavisom otpočete... u februaru ove godine." Gornja stranica se uklanja i uredno smešta na dno štos, u intervalima. „Boraviš u Teniskoj akademiji Enfield od sedme godine."

Razmišljam da li da rizikujem i počšem se ispod desnog obraza, gde imam aterom.

„Trener Vajt je preneo našim kabinetima da visoko ceni program i rezultate Teniske akademije Enfield, da je teniski tim Univerziteta Arizone profitirao od ranijih upisa nekoliko nekadašnjih maturanata T. A. E.-a, od kojih je jedan izvesni g. Obri F. Delint, koji je danas s vama ovde, reklo bi se. Trener Vajt i njegov stručni štab uverili su..."

Ujka Čarls govori, iako može da pretpostavi da bi dekani bili skloni da procene kako to što on tvrdi potiče od njegovog potencijalnog prisustva u ulozi svojevrsnog navijača T. A. E.-a, da svakako može da uveri okupljene dekane da je sve to istina, i da u Akademiji trenutno boravi ne manje od trećine trideset prvorangiranih juniora na kontinentu, u svim starosnim kategorijama, i da sam ovde prisutni ja, poznat pod imenom „Hal“, obično, „u vrhu među samim kremom“. Desni i srednji dekan osmehuju se zvanično; glave Delinta i trenera se naginju dok se dekan sleva nakašlja da pročisti grlo:

„...nas da bi mogao dati, čak i kao brucš, realan doprinos studentskom teniskom programu ovog univerziteta. Zadovoljstvo nam je“, ili govori ili čita dok lista stranicu, „što te je jedno od najznačajnijih takmičenja dovelo ovamo i dalo nam priliku da sednemo i porazgovaramo o tvojoj prijavi i potencijalnom prijemu i upisu i stipendiji."

„Zamoljen sam da dodam kako je ovde prisutni Hal treći nosilac turnira u singlu za dečake do osamnaest godina, na prestižnom juniorskom pozivnom turniru VotaBurger jugozapad koji se održava u Teniskom centru Randolph..." govori kako zaključujem onaj za sportska pitanja, na čijoj se naherenoj glavi vidi pegavo teme.

„U Randolph parku, u blizini izvanrednog hotela El kon Mariot“, Č. T. dodaje, „mesta koje je ceo kontingent jasno i glasno ocenio zasad kao apsolutno prvorazredno, što..."

„Baš tako, Čak, i da je prema Čakovim rečima ovde prisutni Hal upravo potvrdio svoj status nosioca plasmanom u polufinale reklo bi se impresivnom pobedom ovog jutra, i da će ponovo igrati u Centru sutra, protiv pobednika večerašnjeg četvrtfinalnog meča, i tako da će igrati sutra u mislim... zakazan za 8.30..."

„Gledajte da krenete pre ove užasne vrućine ovde. Mada naravno suve vrućine."

„...i da se izgleda već kvalifikovao za Kontinentalno prvenstvo u dvorani ove zime, gore u Edmontonu, kaže mi Kirk..." još se naginje da bi pogledao gore ulevo u univerzitetskog trenera, iza čijeg se osmeha zubi blistaju spram kože ozbiljno izgorele na suncu – „Što je stvarno nešto." Osmehuje se, gleda me. „Jesmo li sve dobro rekli, Hale?"

Č. T. je ležerno prekrstio ruke; masa njegovih tricepsa prošarana je pegama na klimatizovanoj sunčevoj svetlosti. „Sasvim sigurno, Bile." Osmehuje se. Dve polovine njegovih brkova nikad se u potpunosti ne poklapaju. „I dozvolite mi da kažem, ako smem, da je Halu drago, drago mu je što je ponovo pozvan treću godinu zaredom na ovaj pozivni turnir, što je opet ovde među ljudima prema kojima zaista gaji simpatije, što je u poseti vašim diplomcima i trenerima, što je već potvrdio visoku poziciju nosioca u ovonedeljnoj, nimalo neozbiljnoj konkurenciji, što je, kako kažu, još tu a da debela žena sa vikinškom kapom nije zapevala, ali naravno pre svega što ima priliku da se upozna s vama, gospodo, i da pogleda kakvi su ovde uslovi. Sve je apsolutno prva liga, sudeći prema ovom što je video."

Nastaje tišina. Delint se ponovo naslanja na drvenu oblogu na zidu i premešta centar svoje težine. Ujak blista od zadovoljstva i zateže zategnutu narukvicu sata. 62,5% lica u prostoriji okrenuto je prema meni, u ljubaznom iščekivanju. U grudima mi lupa kao u sušilici punoj patika. Obrazujem nešto što procenjujem da će biti doživljeno kao osmeh. Okrećem se tamo-amo, malčice, kao da upućujem taj izraz lica svima u prostoriji.

Nastaje nova tišina. Obrve žutog dekana pretvaraju se u cirkumfleks. Druga dva dekana gledaju direktora veština pisanja. Teniski trener se pomerio kako bi stao pored širokog prozora i pipka potiljak svoje vojnički kratke frizure. Ujka Čarls se gladi po podlaktici iznad časovnika. Oštro izvijene senke dlanova polako se pomeraju preko odsjaja borovog stola, a senka jedne glave je crn mesec.

„Je li Halu dobro, Čak?“, pita sportski dekan. „Hal upravo kao da je... ovaj, napravio grimasu. Da ga nešto ne boli? Je l' te nešto boli, sinko?“

„Hal je zdrav kô dren“, osmehuje se moj ujak opuštajući atmosferu ležernim pokretom ruke. „Samo ima mali recimo možda facijalni tik, blag, zbog sveg adrenalina što je tu u vašem impresivnom kampusu, što je opravdao zvanje nosioca zasad ne izgubivši nijedan set, što je primio onu zvaničnu pismenu ponudu sa ne samo odricanjem od prava već i s pokrivenim životnim troškovima od ovde prisutnog trenera Vajta, na zaglavlju Pacifika 10, što je spreman po svoj prilici da potpiše pristupnicu univerzitetskoj sportskoj asocijaciji upravo ovde i sad baš danas, kako mi je nagovestio.“ Č. T. me gleda, stravično umilnim pogledom. Igram na sigurnu kartu – opuštam sve mišiće na licu i brišem bilo kakav izraz s njega. Zurim pomno u kekuleovski čvor na kravati srednjeg dekana.

Moj nemi odgovor na nemo iščekivanje počinje da se oseti u atmosferi kabineta, gde čestice prašine i gromuljice sportskih sakoa koje komeša izduvavanje klima-uređaja rastrzano plešu na iskošenoj ravni prozorske svetlosti, a vazduh iznad stola nalikuje uspenušanom prostoru tik iznad čaše sveže usute kisele vode. Sa slabim akcentom koji nije ni britanski niti australijski trener govori Č. T.-u da se ceo proces prijavnog intervjua, premda obično puka prijatna formalnost, rešava tako što se prijavljenom omogućući da govori u svoje ime. Desni i srednji dekan naginju se istovremeno, letimično se susrevši, i obrazuju svojevrсни vigvam od kože i kose. Pretpostavljam da je teniski trener verovatno pomešao *olakšava* s *rešava*, iako je *ubrzava*, premda zvučnije od *olakšava*, sa semantičkog stanovišta smislenije, kao greška. Dekan bezizražajnog žutog lica nagnuo se napred, otkrivši zube ispod usana usled, kako se meni čini, zabrinutosti. Šake su mu se sklopile na površini konferencijskog stola. Prsti mu izgledaju kao da se pare dok se moj niz od četiri iksa rastura i ja čvrsto stežem rukohvate stolice.

Moramo otvoreno da porazgovaramo u vezi s potencijalnim problemima moje prijave, oni i ja, počinje da govori on. Pominje otvorenost i njenu vrednost.

„Problemi s kojima se moj kabinet suočava s prijavnim materijalom u tvom dosijeu, Hale, tiču se nekih rezultata testiranja.“ Letimice baca pogled ka šarenom dokumentu standardizovanih rezultata u rovu koji formiraju njegove ruke. „Odeljenje za upis proučava tvoje standardizovane rezultate testova, koji su, siguran sam da znaš i umeš da objasniš, koji su, da kažemo... supstandardni.“ Ja treba da objasnim.

Jasno je da je ovaj zaista vrlo iskreni žuti dekan sleva iz kancelarije za upis. I izvesno je, onda, da je sitna avijarijska figura zdesna dekan za sportska pitanja budući da su facijalni

pregibi kudravog srednjeg dekana sad nabrani u izraz svojevrzne distancirane uvrede, koji kao da govori „jedem nešto zbog čega mi je stvarno drago što je tu i ovo što pijem uz jelo“ i očituje profesionalnu akademsku rezervisanost. Jednostavna odanost standardima, dakle, u sredini. Ujak gleda u sportskog dekana kao da je zbunjen. Malo se meškolji na stolici.

Inkongruencija između boje šaka i lica kod dekana za upis gotovo je suluda. „...rezultati usmenog koji su malo bliže nuli nego što nam se sviđa, nasuprot srednjoškolskom svedočanstvu iz institucije koju vode tvoja majka i njen brat“ – čita direktno sa štosu unutar elipse svojih ruku – „da je prošle godine, da, došlo do malog pada, ali pod tom rečju podrazumevam ‘pad’ na nivo izvanrednog s iskreno neverovatnog u prethodne tri godine.“

„Van svih očekivanja.“

„Većina institucija i *nema* ocenu A s nekoliko pluseva“, govori direktor programa za veštine pisanja, s izrazom lica koji je nemoguće protumačiti.

„Ta vrsta... kako da kažem... inkongruencije“, govori prijemni dekan, iskrenog i zabrinutog izraza lica, „moram da kažem pali crvene lampice potencijalne zabrinutosti tokom prijemnog procesa.“

„Stoga te pozivamo da objasniš pojavu te inkongruencije, da ne kažem nesumnjivog marifetluka.“ Studentski dekan ima sitan, piskutav glas za koji je apsurdno da potiče od tako širokog lica.

„Pod *neverovatnim* ste svakako mislili veoma veoma veoma impresivno, spram bukvalno citiram ‘neverovatno’, svakako“, govori Č.T., koji kao da gleda trenera kraj prozora kako se masira po potiljku. Ogromni prozor ne prikazuje ništa više do zaslepljujuću sunčevu svetlost i ispućalu zemlju i leskanje vreline iznad nje.

„Potom je pred nama pitanje ne traženih dva već *devet* zasebnih pristupnih eseja, od kojih su neki dugi gotovo kao monografije, pri čemu je svaki bez izuzetka“ – drugi papir – „pridev koji su koristili različiti ocenjivači bio je citiram ‘briljantan’...“

Dir. vešt. pis.: „Ja sam u svom izveštaju namerno iskoristio *lapidarno* i *dekadentno*.“

„...ali iz različitih oblasti i pod naslovima, sigurno ih se vrlo dobro sećaš, Hale: ‘Neoklasične pretpostavke u savremenoj preskriptivnoj gramatici’, ‘Implikacije postfurijeovskih transformacija holografski mimetičke kinematografije’, ‘Pojava herojskog stazisa u zabavnom televizijskom programu’...“

„Montagjuova gramatika i semantika fizičkog modaliteta?“

„Čovek koji je posumnjao da je od stakla?“

„Tercijarni simbolizam justinijanske erotike?“

Sad mu se vide veliki delovi povučениh desni. „Dovoljno je reći da postoji otvorena i iskrena zabrinutost da je primalac ovih žalosnih kontrolnih rezultata, premda možda objašnjivih rezultata, jedini autor navedenih eseja.“

„Nisam siguran da je Halu jasno šta se ovde implicira“, govori moj ujak. Dekan u sredini se pipka po reverima dok tumači neugodne kompjuterske podatke.

„Univerzitet hoće da kaže kako sa strogo uzev akademskog stanovišta postoje problemi u vezi s prijemom koje nam Hal mora pomoći da ispeglamo. Osnovna uloga upisanog na univerzitet jeste i mora biti uloga studenta. Ne bismo mogli primiti studenta za kog imamo razlog da sumnjamo da neće moći da obavlja posao, ma koliko da je pojačanje na travi.“

„Dekan Sojer hoće da kaže na terenu, naravno, Čak“, govori sportski dekan, oštro nag-nute glave tako da je i ona osoba Vajt iza njega nekako obuhvaćena obraćanjem. „Da ne pominjemo O. N. A. N. C. A. A. i njihova pravila i inspekcije koje uvek njuškaju ne bi li našle i najmanji trag koji smrdi na kršenje propisa.“

Teniski trener univerzitetske ekipe gleda na sat.

„Pod pretpostavkom da su ovi zvanični rezultati tačan odraz realnog kapaciteta u ovom slučaju“, govori dekan za akademska pitanja visokim glasom koji je sad ozbiljan i prigušen dok i dalje gleda u dosije pred sobom kao da je reč o tanjiru nečeg gadnog, „odmah ću vam reći da smatram kako to ne bi bilo fer. Ne bi bilo fer prema drugim kandidatima. Ne bi bilo fer prema univerzitetskoj zajednici.“ Gleda u mene. „A naročito bi bilo nefer prema samom Halu. Ako bismo primili momka kog vidimo samo kao sportsko pojačanje, to bi se svelo na iskorišćavanje tog momka. Pod nebrojenim smo kontrolama kako bi bilo izvesno da nikoga ne iskorišćavamo. Tvoji rezultati testiranja, sinko, ukazuju da bi nas mogli optu-žiti da te iskorišćavamo.“

Ujka Čarls pita trenera Vajta da pita dekana za sportska pitanja da li bi se ista prašina oko rezultata dizala da sam ja, recimo, čudo od fudbalera koje podiže prihod univerziteta. Dobro poznata panika usled pogrešno opaženog osećanja raste, a u grudima mi bije i lupa. Trošim energiju kako bih ostao potpuno nem na stolici, prazan – oči su mi dve velike, mut-ne nule. Obećali su mi da će me provesti kroz ovo.

Ujka Č. T., ipak, ima onaj grčeviti pogled osobe saterane u ćošak. Glas mu dobija neku čudnu boju kad je sateran u ćošak, kao da viče dok se povlači. „Halove ocene na T. A. E.-u, koji je naglasiću akademija, a ne običan kamp ili teniska škola, akreditovana od Komonvel-ta Masačusetsa i Asocijacije severnoameričkih sportskih akademija, usredsređena na sve-ukupne potrebe igrača i učenika, čiji je osnivač eminentna intelektualna figura koju teško da ima potrebe da imenujem, ovde, i koji ju je zasnovao na rigoroznom nastavnom modelu Oksbridž kvadrivijum-trivijum, ustanova u potpunosti kadrovski popunjena i opremljena, sa potpuno sertifikovanim kadrom, trebalo bi da pokažu kako moj ovde prisutni nećak može da obavi bilo kakav Pac 10 posao koji je potrebno obaviti, i da...“

Delint ide ka teniskom treneru, koji vrti glavom.

„...će moći da vidi blagi prizvuk predrasude prema manjim sportovima u celoj ovoj priči“, govori Č. T., dok prekršta i preprekršta noge, a ja ga slušam, staložen i zagledan.

Gazirani muk u prostoriji sad je neprijateljski. „Mislim da je vreme da pustimo samog prijavljenog da govori u svoje ime“, govori dekan za akademska pitanja veoma tiho. „De-luje da je to nekako nemoguće dok ste vi ovde, gospodine.“

Sportski se umorno smeška ispod šake kojom masira greben nosa. „Možda bi mogao da nas izviniš na tren i sačekaš napolju, Čak.“

„Trener Vajt će ispratiti gospodina Tavisu i njegovog saradnika do recepcije“, govori žuti Dekan i smeši mi se pred nefokusiranim očima.

„...naveden da pomislim da je sve ovo unapred ispeglano, od...“ govori Č. T. dok on i Delint pokazuju na vrata. Teniski trener pruža hipertrofiranu ruku. Sportski govori: „Svi smo mi ovde prijatelji i kolege.“

To ne pali. Pada mi na pamet da bi znaci za izlaz na kojima piše EXIT izvornom govor-niku latinskog delovali kao crvenim osvetljeni znaci na kojima piše ON ODLAZI. Povinovao

bih se potrebi da potrčim ka vratima ispred njih kad bih znao da će ljudi u ovoj prostoriji videti upravo trk ka vratima. Delint mrmrlja nešto teniskom treneru. Čuju se tastature i telefonski aparati dok se vrata nakratko otvaraju, a potom čvrsto zatvaraju. Sâm sam među administrativnim glavama.

„...namere da uvredim ikog“, govori dekan za pitanja atleta, čiji je sportski sako boje tanina, a kravata insignirana sitnim slovima, „izuzev samo fizičkih sposobnosti na terenu, koje, veruj mi, poštujemo, *želimo*, veruj mi.“

„...sumnje u to, ne bismo tako željno iščekivali da razgovaramo s tobom direktno, razumeš?“

„...da nam je poznato pošto smo obrađivali nekoliko prethodnih prijava preko kancelarije trenera Vajta da školom u Enfieldu rukovode, bez obzira na to koliko impresivno, bliski rođaci prvo tvog brata, za kog se još sećam kako je Vajtov prethodnik Mori Klamkin zaveo tog klinca, tako da se objektivnost ocenjivanja može suviše lako dovesti u pitanje...“

„Jel ko god da nazove – A. A. U. P, zluradi Pac 10 programi, O. N. A. N. C. A. A....“

Ti eseji su stari, tačno, ali su moji; *de moi*. Ali jesu, tačno, stari, ne baš na traženu temu u prijavi koja je glasila Najznačajnije iskustvo u obrazovanju. Da sam uradio jedan od prošle godine, izgledao bi vam poput nasumičnog lupanja novorođenčeta po tastaturi, pogotovo vama, koji koristite *jel* kao veznik. A u ovom se novom manjem društvu direktor veština pisanja naizgled najednom aktivirao, ispostavio se i kao alfa mužjak u tom čoporu i kao mnogo feminiziraniji nego što je isprva delovalo budući da stoji oslonjen na jednu nogu, spuštenog boka i s rukom na struku, niže ramenima dok hoda, zveckajući sitnijem kad navlači pantalone dok seda na stolicu još toplu od Č. T.-ove zadnjice, prekršta noge tako da se naginje dobrano u moj lični prostor, pa mu vidim brojne tikove obrva i mreže kapilara u ostrigama ispod očiju i osetim miris omekšivača i ostatke užegle mentol bombone.

„...bistar, pouzdan, ali veoma stidljiv momak, znamo da si veoma stidljiv, Kirk Vajt nam je kazao šta mu je tvoj sportski građeni premda rezervisani mlađi trener rekao“, govori tiho direktor, stežući ja bih rekao nekakvu šaku iznad bicepsa mog sportskog sakoa (što sigurno nije slučaj), „koji jednostavno mora da proguta tešku knedlu i ima poverenja i iznese svoju stranu priče ovoj gospodi koja nimalo nisu maliciozna, ali rade svoj posao i pokušavaju istovremeno da vode računa o interesima svih.“

U mislima vidim Delinta i Vajta kako sede naslonjeni laktovima na kolena u defekacijskom položaju koji sportisti zauzimaju kad se odmaraju; Delint zuri u svoje ogromne palčeve, dok Č. T. korača po recepciji u uskoj elipsi i razgovara preko svog prenosivog telefona. Pripremljen sam za ovo kao mafijaški don pre saslušanja zbog optužbe za reketiranje i zločinačko udruživanje. Neutralna i indiferentna tišina. Ona vrsta isključivo defanzivne taktike po kojoj me je Šit nekad učio da igram: najbolja odbrana: neka se sve odbija od tebe; ništa ne preduzimaj. Rekao bih vam sve što želite i još više, kad biste zvuke koje bih proizveo uopšte mogli čuti.

Sportski dok izvlači glavu ispod krila: „...da izbegnemo upisne procedure koje bi se mogle shvatiti kao prvenstveno sportski orijentisane. Tu bi moglo da bude svašta, sinko.“

„Bil misli kako bi to izgledalo, ne nužno na stvarne činjenice u ovom slučaju, koje ti sam možeš objasniti“, govori direktor veština pisanja.

„...bi izgledali visok sportski rejting, supstandarni rezultati, preterano akademski eseji, neverovatne ocene proistekle iz, kako bi se moglo pomisliti, nepotističke situacije.“

Žuti dekan se nagnuo toliko napred da će mu kravata obrazovati horizontalno ulegnuće zbog ivice stola, pepeljastog i prijatnog lica na kojem se vidi da s njim nema zajebavanja:

„Slušajte, gospodine Inkadenza, Hale, samo mi, molim te, objasni zašto nas ne bi mogli optužiti da te iskorišćavamo, sinko. Zašto niko ne bi mogao da dođe i da nam kaže, ej, pazi ovamo, vi s Univerziteta Arizone, vi iskorišćavate ovog momka samo zbog njegovog tela, momka koji je toliko stidljiv i povučen da neće ni da govori u svoje ime, napumpanog dečka s poklonjenim ocenama i kupljenom prijavom.“

Svetlost površine stola pod Brusterovim uglom liči mi na ružičastu jaru iza spuštenih kapaka. Ne mogu da se nateram da razumem. „Ja nisam samo napumpani sportista“, govorim polako. Razgovetno. „Možda je moj dosije od prošle godine malo ušminkan, ali to je bilo samo da prevaziđem krizu. Ocene pre toga su *de moi*.“ Oči su mi zatvorene; u prostori-ji je tišina. „Ne mogu jasno da se izrazim, sad.“ Govorim polako i razgovetno. „Recimo da je razlog tome nešto što sam pojeo.“

Zanimljivo je šta sve čovek ne zapamti. Naša prva kuća, u predgrađu Vestona, koje se jedva sećam – moj najstariji brat Orin kaže da se seća kako je bio s majkom iza kuće u dvorištu jednog ranog proleća i pomagao Kevi da kultiviše ledeno dvorište u nekakvu baštu. Mart je ili početak aprila. Dvorište je bilo u obliku nepravilnog pravougaonika rasplanirano štapićima od sladoleda i kanapom. Orin je uklanjao kamenje i tvrdo busenje ispred Keve dok je ona upravljala moto-kultivatorom, alatom u obliku radnih kolica na benzinski pogon koja je rulala i brektala i ritala se i kako se on seća kao da je ona gonila Kevu, a ne ova nju; Keva je bila veoma visoka i morala je da se nezgodno pogne kako bi upravljala moto-kultivatorom, a iza nje su ostajali pijani otisci stopala na uzoranoj zemlji. Seća se kako sam ja usred oranja kao pomahnitao izleteo iz kuće obučen u nekakvu ćebastu crvenu pidžamu s Vinijem Puom, u suzama, s nečim na dlanu, kako je on rekao, što je izgledalo veoma neprijatno. Kaže da sam imao oko pet godina i da sam plakao i da sam bio vidno crven na prohladnom prolećnom vazduhu. Neprestano sam nešto ponavljao; nije mu bilo jasno šta dok me Keva nije videla i ugasila kultivator, sa zvonjavom u ušima, i prišla da vidi šta ja to držim. Ispostavilo se da je u pitanju bio veliki komad buđi – Orin tvrdi iz nekog mračnog ćoška u podrumu kuće u Vestonu, koji je bio topao od peći i plavio svakog proleća. Za taj komad buđi rekao je da je bio stravičan: tamnozelen, svetlucač, pomalo maljav, prekriven tačkama parazitskih gljivica žute, narandžaste i crvene boje. Da sve bude gore, videli su da taj komad buđi deluje neobično nepotpuno, izgrizeno; a malo te gnusne stvari bilo mi je razmazano oko otvorenih usta. „Pojeo sam ovo“, bile su moje reči. Pružio sam buđ Kevi, koja je bila izvadila sočiva zbog rada u bašti, i isprva, dok se saginjala, videla je samo svoje uplakano dete, pružene ruke, kako joj nešto nudi; pa je u tom najmaterinskijem refleksu ona, koja se iznad svega plašila i grozila truleži i prljavštine, pružila ruku da uzme to što joj je sin davao – poput ko zna koliko iskorišćenih papirnih maramica, ispljuvanih bombona, izvakanih žvakaćih guma u ko zna koliko bioskopa, na ko zna koliko aerodroma, zadnjih sedišta, teniskih loža? O. je stajao pored, kaže, odmeravao hladan busen zemlje u ruci, igrao se s lepljivim čičkom na svojoj perjanoj jakni, i posmatrao Kevu, sasvim nagnutu ka meni, ispružene ruke, sa prezbiopijski uškiljenim pogledom na sve pognutijem licu, kako najednom zastaje, koči se, počinje da identifikuje onaj predmet u mojoj ruci, prihvatajući dokaz

oralnog kontakta s istim. Seća se da joj je lice bilo neopisivo. Njena ispružena ruka, koja je još motopodrhavala, visila je u vazduhu ispred moje.

„Pojeo sam ovo“, rekao sam.

„Molim?“

O. kaže da se on jedino (sic) seća kako je rekao nešto zajedljivo dok se limbo pokretom oslobađao ukočenosti u krstima. Kaže da je sigurno osećao da sledi strašna uznemirenost. Keva je odbila čak i da ode u memljivi podrum. Ja sam već bio prestao da plačem, seća se, i samo tako stajao, veličine i oblika hidranta, u crvenoj pidžami s prišivenim čarapama, držeći buđ u ruci, ozbiljno, kao da je izveštaj o nekakvoj reviziji.

O. kaže da mu se tu sećanja razilaze, verovatno zbog uznemirenosti. Prema prvom sećanju, majčina staza oko dvorišta je širok krug histerije:

„Bože!“, uzvikuje ona.

„Upomoć! Moj sin je ovo pojeo!“, viče ona u Orinovoj drugoj i potpunijoj uspomeni, i viče li viče dok pincetom od prstiju drži visoko podignuto ono istačkano parče i trči li trči oko baštenskog pravougaonika, a O. zeva u čudu pred prvim pravim prizorom histerije odraslih. Glave prigradskih komšija pojavljuju se na prozorima i iznad ograda, zagledane. O. se seća kako sam se sapleo na zategnuti kanap u bašti, ustao sav prljav i uplakan, i pokušao da je pratim.

„Bože! Upomoć! Moj sin je ovo pojeo! Upomoć!“, neprestano je vikala, trčeći po uskom obrascu unutar kvadrata od konopca; i moj brat Orin se seća da je primetio kako su čak i u histeričnoj traumi njene trase bile pod konac, njeni tragovi indijanski pravi, njeni okreti, unutar ideograma od konopca, oštri i ratnički, i kako je vikala: „Moj sin je ovo pojeo! Upomoć!“, i dvaput me obišla pre nego što sećanje krene da mu bleđi.

„Moja prijava nije kupljena“, govorim im, dovikujući u mrak crvene pećine koja mi se otvara pred zatvorenim očima. „Ja nisam samo dečko koji igra tenis. Imam zanimljivu istoriju. Iskustva i osećanja. Složen sam.“

„Čitam“, govorim. „Učim i čitam. Kladim se da sam pročitao sve što ste vi pročitali. Nemojte misliti da nisam. Ja proždirem biblioteke. Uništavam hrbate i ROM-čitače. Umem da uđem u taksi i kažem: 'Pravac biblioteka i daj gas.' Moji instinkti u pogledu sintakse i mehanike bolji su od vaših, jasno mi je, uz sve dužno poštovanje.“

Ali to nadilazi pitanje mehanike. Nisam mašina. Osećam i verujem. Imam mišljenja. Neka su zanimljiva. Mogao bih, ako mi dozvolite, da pričam i pričam. Možemo da razgovaramo o čemu god hoćete. Verujem da se potcenjuje uticaj Kjerkegora na Kamija. Verujem da je Denis Gabor vrlo verovatno bio Antihrist. Verujem da je Hobs samo Ruso u tamnom ogledalu. Verujem, kao i Hegel, da je transcendencija apsorpcija. Mogao bih da komuniciram s vama dok ne padnete pod sto“, kažem. „Ja nisam samo *creātus*, proizveden, optimizovan, odgojen za jednu funkciju.“

Otvaram oči. „Molim vas, nemojte da mislite da mi nije stalo.“

Gledam. Ispred mene je pravi užas. Dižem se sa stolice. Vidim lica zinula u čudu, obrve visoko na drhtavim čelima, jarkobebe obraze. Stolica nestaje podla mnom.

„Mila majko božja“, govori direktor.

„Dobro sam“, govorim im, na nogama. Sudeći prema izrazu lica žutog dekana iz mog pravca duva brutalan vetar. Profesorska lica su najednom ostarila. Osam očiju pretvorilo se u prazne diskove koji bulje u to što već vide.

„Blagi bože“, šapuće sportski.

„Molim vas, ne brinite“, govorim. „Objasniću.“ Smirujem atmosferu ležernim pokretom ruke.

Obe ruke mi je na leđima sputao direktor veština pis., koji me grubo obara na tlo, pritiskajući me celom svojom težinom. Osećam ukus poda na usnama.

„Je li sve u redu?“

Ja govorim: „Sve je u redu.“

„Ništa ne *brini!* *Tu sam!*“, viče mi direktor na uvo.

„Zovite pomoć!“, dere se jedan od dekana.

Čelo mi je nabijeno u parket za koji nikad nisam pretpostavio da može biti tako hladan. Uhapšen sam. Pokušavam da ostavim utisak da sam opušten i fleksibilan. Lice mi je potpuno prignječeno; teško je disati pod direktorovom masom.

„Pokušajte da me saslušate“, govorim veoma polako, prigušen podom.

„Kakvi su ovo za ime božje...“, ciči jedan dekan, „...zvuci?“

Čuje se pritiskanje dugmadi na telefonskim konzolama, pete cipela u pokretu, okreti, pad štosa tankih papira.

„Bože!“

„Upomoć!“

Podnožje vrata se otvara na levoj strani perifernog vida: snop halogene svetlosti iz hodnika, bele patike i jedna izlizana cipela marke *nan buš*. „Pustite ga da *ustane!*“ To je Delint.

„Sve je u redu“, govorim polako u pod. „Tu sam.“

Podiže me štakama od mojih pazuha i drmusa da me dovede u stanje koje on sigurno doživljava kao smireno direktor ljubičastog lica. „*Saberi se, sinko!*“

Delint ruci velikog čoveka: „*Prestani!*“

„Ja nisam ovo što vidite i čujete.“

Sirene u daljini. Nezgrapan polunelson. Prilike na vratima. Mlada Latinoamerikanka drži šaku preko usta i gleda.

„Nisam“, govorim.

Nemoguće je ne voleti staromodne muške toalete: miris agruma iz dezodoransnih pločica u dugom keramičkom valovu; kabine s drvenim vratima uokvirene hladnim mermerom; ovi plitki umivaonici u nizovima, lavabo i na klimavim alfabeta vidljivih cevi; ogledala iznad metalnih polica; u pozadini svih glasova tihi zvuk neprestanog curenja, pojačan odjekom od vlažne keramike i hladnih podnih pločica čiji mozaični obrazac izgleda gotovo islamski iz ove blizine.

Haos koji sam izazvao kruži na sve strane. Kroz retku masu administrativnih radnika, i dalje sputanog, napola me je odvuкао direktor vešt. pis. – koji je izgleda naizmenično mislio da sam doživio neki napad (na silu mi je otvarao usta da proverim da li mi je jezik upao u grlo), da se nekako gušim (Hajmlihov manevar iz udžbenika od kojeg sam ostao zasopljen), da sam psihotično izgubio kontrolu (različiti položaji i stisci smišljeni da prenesu tu kontrolu

njemu) – dok se oko nas vrte: Delint u pokušaju da obuzda direktorovo obuzdavanje mene, trener univerzitetskog teniskog tima koji obuzdava Delinta, polubrat moje majke koji se brzinskim višesložnim kombinacijama obraća trojici dekana, koji svaki ponaosob uzdišu, krše ruke, olabavljaju kravate, vitlaju prstima Č. T.-u ispred lica i izvode *pases* pokrete što-sevima sad sasvim jasno izlišnih prijavnih formulara.

Prevrću me poleduške na geometrične pločice. Mirno se koncentrišem na pitanje zašto nam američki toaleti uvek deluju kao ustanove za lečenje javnog nezadovoljstva, mesto gde se ponovo uspostavlja kontrola. Direktor mi njiše glavu u svom pokleklu krilu, koje je meko, a lice mi trlja prašinasosmeđim univerzitetskim papirnim ubrusima koje je dobio iz nečije ruke iz mase iznad nas dok zurim što bezizražajnije mogu u sitne rošave tragove na njegovim obrazima, od kojih su najgori oni na rasplinutoj konturi donje vilice, preostali od ožiljaka davnašnjih bubuljica. Ujka Čarls, neprevaziđeni serator, ispaljuje flankonadu sranja u pokušaju da umiri ljude koji deluju kao im je daleko više nego meni potrebno da im neko dobro obriše znoj sa čela.

„Dobro je“, i dalje govori. „Pogledajte ga, leži miran kô bubica.“

„Niste videli šta se unutra *dogodilo*“, pognuti dekan odgovara kroz mrežu prstiju preko lica.

„Uzbudi se, ništa više, ponekad, lako se dete uzbudi, impresionira ga...“

„Ali *zvuci* koje je ispuštao.“

„Neopisivo.“

„Kao neka životinja.“

„Subanimalni krici i *zvuci*.“

„Ne smemo zaboraviti ni *gestikulaciju*.“

„Jeste li ikad tražili *pomoć* za ovog dečka, doktore Tavise?“

„Kao neka životinja s nečim u ustima.“

„Ovaj dečko je poremećen.“

„Kao kocka putera udarena maljem.“

„Kao životinja koja se kvrči s nožem u oku.“

„Šta ste uopšte *mislili*, kad ste pokušali da upišete ovo...“

„A tek njegove *ruke*.“

„Niste videli, Tavise. Ruke su mu bile...“

„Mlatarao je. Nekako se stravično koprcalo kao da nešto hvata, lupa u doboš. *Drmusao*“, grupa gleda nakratko u nekog van mog vidokruga ko pokušava nešto da demonstrira.

„Kao usporen snimak, kao gibanje nekakve užasne... izrasline.“

„Zvučao je uglavnom kao koza koja se davi. Kao koza, koja se davi u nečemu viskoznom.“

„Taj prigušeni niz meketanja i...“

„Da, *drmusale* su se.“

„Znači sad je najednom zločin kad se neko malo prodrmusao od uzbuđenja?“

„Vi ćete, gospodine, imati problema. Imaćete *problema*.“

„Lice. Kao da se davio. Goreo. Mislim da sam imao viziju pakla.“

„On ima problem u komunikaciji, komunikativno je nesposoban, to niko ne može poreći.“

„Tom dečku je potrebna *pomoć*.“

„Umesto da pomognete dečku vi ga šaljete ovamo da se *upiše, nadmeće?*“

„Hale?“

„Ni u najstrašnijim fantastičnim snovima niste sanjali koliku ste *nevolju* sebi natovarili za vrat, doktore tobožnji direktore škole, *profesore.*“

„...stavljeno do znanja da će ovo biti samo formalnost. Vi ste ga zaskočili, ništa više. Stidljiv...“

„A vi, Vajte. Hteli ste da ga *potpišete!*“

„...i strašno impresioniran i uzbuđen, u kabinetu, bez nas, svog sistema podrške, koji ste tražili da izađe, što da ste...“

„Samo sam ga video kako igra. Na terenu je fantastičan. Verovatno genijalan. Nismo imali pojma. Brat mu je u vražjem NFL-u, za ime boga. Mislili smo, evo ga vrhunski igrač, s Jugozapada. Statistika mu je bila vrhunska. Gledali smo ga ceo VataBurger prošle jeseni. Nije bilo nikakvog drmusanja niti zvukova. Kao da smo gledali balet, rekao je jedan drugi, posle.“

„Nego šta nego da ste gledali balet, Vajte. Ovaj dečko je baletski sportista, igrač.“

„Neka vrsta sportskog savanta, dakle. Balet je kompenzacija za grдне probleme koje ste *vi*, gospodine, odlučili da sakrijete tako što ste ga učutkivali unutra.“ Skupe brazilske espadrile prolaze s leve strane i ulaze u kabinu, a onda se te espadrile vraćaju i staju sa mnoгm lice u lice. Pisoar curi u pozadini sitnog odjeka njihovih glасova.

„...žda ćemo ipak krenuti“, govori Č. T.

„Integritet mog sna je zauvek narušen, gospodine.“

„...biste možda mogli proći s poremećenim kandidatom, lažirati preporuke i provući ga kroz o-ruk intervju i ubaciti ga u sve nedaće studentskog života?“

„Hal je *funkcionalan*, magarče. U situaciji gđe ima podršku. Dobro mu je kad je nasamo. Da, ima malo problema kad se uzbudi pri razgovoru. Jeste li ga čuli da je to ijednom porekao?“

„Bili smo svedoci nečег tek marginalno *sisarskog*, gospodine.“

„Ma, đavola. Pogledajte. Kako se oseća ovaj razdražljivi momčić dole, Obri, kako ti izgleda?“

„Vi ste, gospodine, vrlo verovatno bolesni. Ova priča nije gotova.“

„Kakva *hitna pomoć*? Zar me ne *slušate*? Kažem vam nema...“

„Hale? Hale?“

„Nadrogirate ga, ponašate se kao njegov glasnogovornik, učutkate ga, i sad leži ovde katatoničan, izbuljen.“

Krckanje Delintovih kolena. „Hale?“

„...naduvati u javnosti na bilo kakav izvitoperen način. Akademija ima istaknute bivše studente, advokate na raspolaganju. Lako je dokazati da je ovde prisutni Hal kompetentan. More preporuka, Bile. Dečko čita kao usisivač. *Guta* knjige.“

Ja samo ležim dole, slušam, mirišem papirni ubrus, gledam kako se espadrila obrće.

„Nije život da samo sediш tamo i razgovaraš, što je za vas možda novost.“

A ko može da ne voli onu specijalnu i leoninsku huku javnog toaleta?

Ne bez razloga Orin kaže da ljudi ovde napolju jurcaju u vektorima od klima-uređaja do klima-uređaja. Sunce je malj. Osećam kako počinje da mi se kuva jedna strana lica. Plavo

nebo je glatko i masno od vreline, nekoliko tananih cirusa očerupano je u rasute vlasi poput krajeva kose. Saobraćaj nije ni nalik onom u Bostonu. Nosila su posebnog tipa, s kaiševima za vezanje ekstremiteta. Isti onaj Obri Delint kog sam godinama otpisivao kao 2-D gvozdenu ruku klečao je pored nosila na točkićima da bi mi stiskao sputanu ruku i govorio: „Drži se, kauboju“, pre nego što se vratio u administrativnu kavgu na vratima vozila hitne pomoći. Vozilo je specijalno, poslato radije ne bih da lupam glavu odakle, ne samo s bolničarima već i nekakvim doktorom psihijatrom unutra. Bolničari dižu nežno i vešti su s vezovima. Onaj doktor, naslonjen na bok vozila hitne pomoći, digao je obe ruke uvis u pokušaju nepristrasnog posredovanja između dekanā i Č.T.-a, koji vitla ka nebu antenom svog mobilnog kao da je u pitanju sablja, van sebe što me bespotrebno hitno odvoze na urgentno odeljenje protiv moje volje i mojih interesa. Pitanje da li poremećeni uopšte imaju interesnu volju površno se pretresa dok nekakav ultrasonični borbeni avion suviše visoko gore da bismo ga čuli preseca nebo od juga ka severu. Doktoru su ruke dignute uvis i tapšu vazduh u znak nepristrasnosti. Ima veliku plavu vilicu. Na jedinom drugom urgentnom odeljenju gde sam ikad bio, gotovo tačno pre godinu, psihijatrijska nosila su dokotrljali na točkićima i onda parkirali pored stolica u čekaonici. Te stolice su bile izlivenе od narandžaste plastike; tri u redu su zauzimali različiti ljudi koji su listom držali prazne bočice za prepisane lekove i obilato se znojili. Kao da to nije bilo dovoljno loše, pa je na poslednjoj stolici, odmah pored kaišem osiguranog uzglavlja mog nosila, bila žena u majici kratkih rukava s kožom poput sasušene daske i kamiondžijskim kačketom i gadnom tendencijom da se naginje preko desnog boka, koja je počela da mi se obraća, dok sam ležao tamo vezan i nepokretan, i priča o tome kako ju je naizgled preko noći pogodio nenadan i anomalan gigantizam desne dojke, koju je zvala sika; imala je gotovo parodičan kvebečki akcenat i opisivala „sikinu“ istoriju simptoma i moguće dijagnoze gotovo dvadeset minuta pre nego što su me odvezli dalje. Kretanje i trag mlaznjaka deluju incizivno, kao da se belo meso iza plavetnila otvara i širi iza oštrice. Jednom sam video reč NOŽ napisanu prstom na ogledalu prekrivenom parom u nejavnom kupatilu. Postao sam infantofil. Prisiljen sam da kolutam zatvorene oči gore ili u stranu kako bih sprečio crvenu pećinu da eksplodira u plamenu sunčeve svetlosti. Saobraćaj na ulici je konstantan i kao da govori: „Ššš, ššš, ššš“. Sunce, ako ga ustrepitalo oko uhvati makar malo, izaziva plave i crvene leteće mušice koje nastaju i od svetlosti sijalice. „Zašto *ne*? Zašto *ne*? Zašto *ne ne*, onda, ako je najbolji rezon koji možeš da smisliš zašto *ne*?“ Č. T.-ov glas bleedi s besom. Sad je samo vidljivo galantno vitlanje njegove antene, tik unutar desne margine mog vidokruga. Prebaciće me u nekakvu urgentnu ordinaciju, gde će me zadržati sve dok ne odgovorim na pitanja, a onda, kad odgovorim na pitanja, daće mi sedative; biće to dakle obrnut redosled u odnosu na standardno putovanje, kola hitne pomoći i urgentno: prvo ću preći put, pa onda otići. Vrlo kratko razmišljam o pokojnom Kozgrouvu Votu. Razmišljam o hipofalangijalnom terapeutu za proces tugovanja. Razmišljam o Kevi, kako slovima označava konzerve supe u visećem elementu iznad mikrotalasne. O kišobranu Ličnog okačenom za dršku na ivicu poštanskog stola odmah unutar foajea direktorove kuće. Povređeni članak nije boleo nijednom cele ove godine. Razmišljam o Džonu N. R. Vejnu, koji bi osvojio ovogodišnji VataBurger, kako čuva stražu s maskom na licu dok Donald Gejtli i ja iskopavamo glavu mog oca. Gotovo da nema sumnje da bi ga Vejn osvojio. A Venus Vilijams poseduje ranč izvan gradića Grin Veli; možda će gledati finale

u muškoj i ženskoj konkurenciji do 18 godina. Izaći ću tako da će mi ostati pregršt vremena za sutrašnje polufinale; verujem ujka Čarlsu. Večerašnji pobjednik gotovo sigurno mora biti Dimpna, šesnaestogodišnjak, ali mu je rođendan dve nedelje pre graničnog 15. aprila; a Dimpna će biti i dalje umoran sutra u 8.30, dok ću ja, pod sedativima, spavati kao Drvena Marija. Nikad se pre nisam susreo s Dimpnom na turnirima, niti sam igrao sa zvučnim lop-tama za slepe, ali sam ga gledao kako jedva izbacuje Petropolisa Kana u osmini finala i znam da je moj. Počeće na urgentnom, na prijemnom ako Č. T. bude stigao kasno nakon kola hitne pomoći, ili u prostoriji sa zelenim pločicama nakon prostorije s invazivno-digitalnim mašinama; ili, budući da su ova kola hitne pomoći specijalno opremljena doktorom, možda u toku same vožnje: neki doktor plave čeljusti izbrijane do antiseptičkog sjaja s imenom odštampanim pisanim slovima zašivenim na grudnom džepu belog mantila i kvalitetnim stonim naliv-perom, želeće pored nosila da čuje odgovore, etiologiju i dijagnozu prema Sokratovoj metodi, redom i jedno po jedno. U engleskom postoji, prema šestom izdanju *Oksfordski rečnika engleskog jezika*, devetnaest nearhaičnih sinonima za *neresponzivan*, od kojih je devet latinskog, a četiri saksonskog porekla. Igraću protiv Stajsa ili Polepa u nedelj-nom finalu. Možda pred Venus Vilijs. Biće to neko iz radničke klase i nelicenciran, neiz-bežno – asistent medicinske sestre s noktima izgrizenim do krvi, neko od bolničkog obez-beđenja, umorni Kubanac iz pomoćnog osoblja koji mi se obraća sa *jou* – koji će, usred nekog brzinskog zadatka, uhvatiti pogledom nešto što će videti kao moje oko i pitati: Ej i šta onda, čoveče, koja je tvoja priča?

(S engleskog preveo **Igor Cvijanović**)